

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการจัดทำงบประมาณ บัญหา แนวทางการปรับปรุง และข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 สรุปโดยย่อเฉพาะที่สำคัญ
- 5.5 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
- 5.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
- 5.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ศึกษาอำเภอ

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ หัวหน้างานการเงินและพัสดุ และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 25 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีทั้งหมด 150 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เกี่ยวกับสภาพการจัดทางงบประมาณ ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดทางงบประมาณในด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์และการจัดการ ได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความตรงด้านโครงสร้าง รูปแบบของเครื่องมือและด้านภาษา แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงดังนี้

- 1) สภาพการจัดทางงบประมาณเท่ากับ 0.73
- 2) ปัญหาการจัดทางงบประมาณเท่ากับ 0.86

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผ่านทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีเพียงบางส่วนที่เดินทางไปเก็บด้วยตนเอง โดยส่งไปทั้งหมด 150 ชุด ได้รับกลับคืน 149 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.33 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+ แบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 4 และตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการจัดทางงบประมาณ ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการจัดทางงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 82.60 อายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.00 อายุราชการ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 77.90 วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.80

5.3.2 สภาพทั่วไปของการจัดทำงบประมาณ

สภาพทั่วไปของการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดขอนแก่นทั้ง 25 อำเภอ ผลการวิจัยพบว่า ทุก สบอ. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสำรวจ ยึดความถูกต้องและเป็นปัจจุบันในการตรวจสอบข้อมูล ใช้เครื่องพิมพ์ดีดในการจัดทำงบประมาณ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปเป็นคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณ ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างและรายงานข้อมูลโดยส่งแบบรายงาน มีประธานกลุ่มและหัวหน้างานใน สบอ. เป็นคณะทำงานในการจัดสรรงบประมาณใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องโรเนียวในการจัดทำงบประมาณ รองลงมาใช้ข้อมูลบุคลากรในการจัดทำงบประมาณศึกษานิเทศก์และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณ กบอ. เป็นคณะทำงานในการจัดสรรงบประมาณตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง จัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นและความต้องการ ที่เหลือใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกหมวดหมู่ตามแบบสำรวจ มีเพียงส่วนน้อยใช้ข้อมูลงบประมาณ ใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเกณฑ์ในการจัดตั้งและจัดสรร ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เก็บรวบรวมข้อมูล

5.3.3 สภาพการจัดทำงบประมาณ

สภาพการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายข้อส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่นในการจัดทำงบประมาณและได้อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแก่คณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

5.3.4 ปัญหาการจัดหางบประมาณ

1) ปัญหาการจัดหางบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาในระดับน้อย ยกเว้น ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ มีปัญหาในระดับมาก

2) ด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น จำนวนบุคลากรในการจัดหางบประมาณไม่เพียงพอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3) ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการรายงานข้อมูล ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดหางบประมาณและขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดหางบประมาณ เช่น กระดาษ เครื่องรื้อเย็บ เครื่องคอมพิวเตอร์

3) ด้านการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3 อันดับแรกคือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่ได้มีเทศ แนะนำคณะทำงานในการจัดหางบประมาณ คณะทำงานไม่ได้ควบคุม กำกับติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณ คณะทำงานไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

5.3.5 แนวทางการปรับปรุงการจัดหางบประมาณ

แนวทางการปรับปรุงการจัดหางบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดขอนแก่น โดยจัดลำดับความสำคัญใน 5 อันดับแรก ได้ผลการวิจัยดังนี้

1) ควรจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการควบคุม กำกับ ติดตามการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

2) ควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและตรวจสอบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3) ควรแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดหางบประมาณโดยพิจารณาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องงบประมาณ

4) ควรจัดสรรงบประมาณให้ตามวงเงินที่ขอเป็นก้อนให้หน่วยงานสามารถจัดสรรตามความต้องการจำเป็นอย่างอิสระ

5) ต้องชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณเข้าใจขั้นตอน และวิธีการในการจัดทำงบประมาณอย่างชัดเจน

5.3.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปรางค์ผลการวิจัยดังนี้

- 1) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณ ทุกคนเห็นว่าควรเป็น กบอ.และประธานกลุ่ม รองลงมาคือ หัวหน้างานใน สบอ.และ ผช.พน.บอ.
- 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีจำนวน 4 คน รองลงมาคือ 5 คนขึ้นไป และ 3 คน
- 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดประชุมสัมมนาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รองลงมา คือ ควรแจ้งแนวปฏิบัติและมอบเอกสารให้ศึกษา
- 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีความละเอียดรอบคอบ รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ สุจริตและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะทำงานในการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเป็นหัวหน้างานใน สบอ. รองลงมาคือ พน.บอ., ผช.พน.บอ. ประธานกลุ่ม และผู้แทนครูใน กบอ.
- 6) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดสรรตามข้อมูลตามความจำเป็นและความขาดแคลน รองลงมาคือ จัดสรรตามเกณฑ์ที่ สบช.กำหนด

5.4 สรุปโดยย่อเฉพาะที่สำคัญ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณตามข้อมูล ความจำเป็นขาดแคลน ได้มีการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนจัดทางงบประมาณ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และไม่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนและรายละเอียดในการจัดทำ เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำ ควร มีการจัดอบรมประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่จัดทางงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ควรบรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับแผนและงบประมาณและเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดทางงบประมาณแยกจากงานอื่น

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

1) สภาพการจัดทางงบประมาณ

จากผลการวิจัยสภาพทั่วไปของการจัดทางงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสำรวจ ยึดความถูกต้องและเป็นปัจจุบันในการตรวจสอบข้อมูล ใช้เครื่องพิมพ์ดีดในการจัดทางงบประมาณ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปเป็นคณะทำงานในการจัดทางงบประมาณ แสดงให้เห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเดิม โรงเรียนยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการส่งและรายงานข้อมูล ในการตรวจสอบข้อมูลยึดความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) ที่ว่า การตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่มีการจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งต้องมีการตรวจสอบ หลักสำคัญคือต้องตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลซึ่งมี 3 ประการสำคัญคือ (1) ข้อมูลถูกต้อง (2) ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบันและ (3) ข้อมูลต้องตรงและเพียงพอกับเรื่องที่ต้องการใช้ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปเป็นคณะทำงานในการจัดทางงบประมาณ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) การกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เกี่ยวกับงานงบประมาณ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณ การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ การติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามหมวดรายจ่ายตามแผนงานและโครงการอยู่ในขอบข่ายของงานบริหารทั่วไป นอกนั้นก็มิศึกษาพิเศษ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอรวมเป็นคณะทำงานในการจัดทางงบประมาณ แสดงให้เห็นว่าคณะทำงานใน

การจัดทำงบประมาณนอกจากประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปแล้วยังประกอบไปด้วย
ศึกษานิเทศก์และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้วย

ส่วนคณะทำงานในการจัดสรรงบประมาณประกอบด้วย ประธานกลุ่มและคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าเป็นผู้รู้ข้อมูลภายในกลุ่มและพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2523 ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอไว้ว่าประสานการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดในการ
จัดทำงบประมาณ แสดงให้เห็นว่าในการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณมีการใช้ข้อมูลด้านครุภัณฑ์
และสิ่งก่อสร้างมากกว่าข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียน ในการรายงานข้อมูลยังคงใช้แบบรายงาน มีบางสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งในปีงบประมาณ
2538 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทุก
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละ 1 เครื่อง ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง
แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
คอมพิวเตอร์ อาจเป็นเพราะว่าเพิ่งได้รับจัดสรรคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงานในสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ

2) สภาพการจัดทำงบประมาณ

จากผลการวิจัยสภาพการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอใน
จังหวัดขอนแก่นพบว่า โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) ที่ว่าการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ
ต้องศึกษาวิเคราะห์ และพิจารณากรอบแผนงานและกรอบวงเงินที่ได้รับและยึดหลักการจัดตั้ง
งบประมาณ มีข้อมูลถูกต้องตามความเป็นจริงมีความขาดแคลนและจำเป็นตามลำดับความสำคัญ
ต้องสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียน
และโรงเรียน โดยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาความต้องการของหน่วยงานในความ
รับผิดชอบให้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
แสดงให้เห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้จัดทำงบประมาณสอดคล้องกับความต้องการ
ความจำเป็น มีการควบคุมกำกับติดตามการใช้งบประมาณ มีการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล
ก่อนจัดทำงบประมาณ ใช้เวลาในการจัดทำมากพอสมควรและมีการนิเทศแนะนำคณะทำงาน ผู้

วิจัยมีความคิดเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของหน่วยงานอย่างแท้จริง ควรจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนควบคุม กำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณและควรจัดทำโครงการพิเศษเฉพาะจัดทางงบประมาณอย่างเป็นระบบ ส่วนได้จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่นในการจัดทำงบประมาณและได้อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแก่คณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณ และได้อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแก่คณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณที่มีปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสอดคล้องกับวัชรินทร์ ผละผล (2538) ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนาและควรจัดสร้างงบประมาณ เพื่อศึกษาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังไม่ได้จัดสร้างงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำและไม่เคยมีการอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณเพราะฉะนั้นจึงควรมีการจัดสร้างสนับสนุนในการจัดทำและมีการอบรมเจ้าหน้าที่งบประมาณอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3) ปัญหาการจัดทำงบประมาณ

จากผลการวิจัยปัญหาการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดขอนแก่นพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์มีปัญหายู่งยากในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2539) การศึกษาของแต่ละระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดสร้างงบประมาณ เพื่อการพัฒนาและการลงทุนมากนัก เนื่องจากมีการจัดสร้างงบประมาณเพื่อหาระดับมาตรฐานการศึกษาน้อยมากและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) ปัญหาของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาคือ งบประมาณไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนขาดแคลน แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเท่าที่ควร สังเกตได้จากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแต่ละปีงบประมาณที่ผ่านมา มีจำนวนน้อยมาก เพราะฉะนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญทางด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากกว่านี้

4) แนวทางการปรับปรุงการจัดทำงบประมาณ

จากผลการวิจัย แนวทางการปรับปรุงการจัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดขอนแก่น 5 อันดับแรก พบว่า (1) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการควบคุม กำกับ ติดตามการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ (2) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (3) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณ โดยพิจารณาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องงบประมาณ (4) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามวงเงินที่ขอเป็นก้อนและให้สามารถจัดสรรตามความต้องการจำเป็นอย่างอิสระและ (5) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจะต้องชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณเข้าใจขั้นตอน และวิธีการในการจัดทำงบประมาณอย่างชัดเจน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) ที่ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้แผนที่ดีทำได้นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมนั้น งบประมาณสนับสนุนจากรัฐจึงเป็นความสำคัญและจำเป็น การจัดทำแผนให้สอดคล้องกับระบบงบประมาณ จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการที่จะให้แผนนำไปสู่การปฏิบัติได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้คิดแผนและรูปแบบการจัดทำแผนพัฒนา และคำของบประมาณประจำปีขึ้นมาในการปฏิบัติตามแผน จำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดของงานที่จะต้องปฏิบัติตามแผน จำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดของงานที่จะต้องปฏิบัติให้ชัดเจน เพราะในแผนพัฒนาประจำปีนั้น มุ่งขอตั้งงบประมาณเป็นสำคัญ โดยจัดทำแผนให้มียรายละเอียดเพิ่มเติมและปรับปรุงสิ่งที่คลาดเคลื่อนไปให้ถูกต้อง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาเรียกว่า แผนปฏิบัติการ ตามปกติเมื่อมีแผนปฏิบัติการแล้ว บุคคลระดับปฏิบัติการก็สามารถดำเนินการตามแผนได้ แต่สำหรับผู้บริหารไม่จำเป็นต้องปฏิบัติงานด้วยตนเอง ในขั้นการปฏิบัติของผู้บริหารจึงเป็นการบริหารแผนหรือติดตาม กำกับ ดูแลให้งานดำเนินไปด้วยดีและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงต้องมีแผนควบคุม กำกับ ติดตามที่ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่ได้จัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ และแผนควบคุมกำกับติดตามการใช้งบประมาณ จะมีก็เพียงแค่แผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพราะว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไม่ได้จัดตั้งงบประมาณเอง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่ว่าถ้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดตั้งงบประมาณเอง มีแผนปฏิบัติการและแผนควบคุมกำกับติดตาม

แล้วจะทำให้การจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลได้อธิบายไว้ว่า ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้นนำมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีคุณสมบัติสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ (1) เป็นข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยหรือเป็นปัจจุบัน (2) มีความตรงตามที่ต้องการและ (3) มีความถูกต้องแม่นยำในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีกิจกรรมที่สำคัญคือ การกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการใช้การกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือ การเก็บและการกำหนดดัชนีหรือตัวบ่งชี้ ดังนั้นในการตรวจสอบข้อมูลต้องตรวจสอบให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและตรงตามความต้องการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าข้อมูลมีความสำคัญมากในการวางแผนงบประมาณ ถ้าข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนตามต้องการแล้วก็จะทำให้แผนไม่มีประสิทธิภาพไปด้วย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรแต่งตั้งคณะทำงานการจัดทำงบประมาณโดยพิจารณาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องงบประมาณ สอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่ม ตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งต้องการให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องงบประมาณ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคณะทำงานในการจัดทำงบประมาณจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับแผนและงบประมาณเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามวงเงินที่ขอเป็นก้อน และให้สามารถจัดสรรตามความต้องการจำเป็นอย่างอิสระ สอดคล้องกับ เทียนฉาย กิรินนท์ (2538) กล่าวว่าไว้ว่าระบบเงินอุดหนุนแบบ Block Grant จะจัดสรรเงินงบประมาณโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานเป็นหลัก กล่าวคือ เงินอุดหนุนที่จัดสรรให้จะเป็นไปตามปริมาณผลงาน (outputs) ที่คาดหวังให้เกิดขึ้น เกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนแบบ Block Grant จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานนั้น ๆ การติดตามและประเมินผลงานได้เปลี่ยนวิธีการควบคุมจากวิธีการควบคุมปัจจัยการผลิต และการดำเนินงาน (Inputs) มาควบคุมผลงานและมาตรฐานการดำเนินงาน (Outputs and Standard Procedures) ทั้งนี้เพราะว่าถ้าสำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณตามวงเงินที่ขอเป็นก้อนและให้อิสระในการบริหารงบประมาณ โดยมีมาตรฐานในการดำเนินการ สำนักงานงบประมาณหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจควบคุมผลงานที่เกิดขึ้นมากกว่าควบคุมวิธีปฏิบัติ ผู้วิจัยเชื่อว่า จะทำให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจะต้องชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณเข้าใจขั้นตอน และวิธีการในการจัดทำงบประมาณ

อย่างชัดเจน สอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชี้แจงขั้นตอนและวิธีการจัดทำให้ผู้รับผิดชอบเข้าใจอย่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะที่ผ่านมาไม่ได้มีการชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบเข้าใจขั้นตอน และวิธีการในการจัดทำงบประมาณเท่าที่ควร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ในการจัดทำงบประมาณและจัดอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณ

(1) ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่ม รองลงมาคือ หัวหน้างานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่ม เป็นผู้รู้ข้อมูลและสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนภายในกลุ่ม จะสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริงและให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งจะทำได้งบประมาณตามที่ขอตามความต้องการขาดแคลนอย่างแท้จริง อีกทั้งคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่มเป็นตัวแทนของครูภายในกลุ่มและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่โรงเรียนภายในกลุ่มให้ความเชื่อถือและไว้วางใจ

(2) จำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็น 4 คน อาจเป็นเพราะว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมและสามารถแยกเป็นงานหนึ่งต่างหากจากงานบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้แยกงานงบประมาณเป็นงานหนึ่งในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งจะช่วยให้มีเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณโดยเฉพาะ

(3) คุณลักษณะของคณะกรรมการในการจัดทำงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีความละเอียดรอบคอบ รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์สุจริตและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เพราะความละเอียดรอบคอบจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน การจัดทำครอบคลุมภารกิจของหน่วยงาน ตรงตามสภาพปัญหาความต้องการขาดแคลนและทำให้การจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพ

(4) คณะทำงานในการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นหัวหน้างานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ รองลงมาคือ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่ม และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้

เพราะว่าหัวหน้างานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอไม่ได้สังกัดโรงเรียน ในการจัดสรรงบประมาณอาจพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลตามความจำเป็นและขาดแคลนเป็นสำคัญ ซึ่งตรงข้ามกับคณะกรรมการในการจัดทำงบประมาณที่ทุกคนเห็นว่าควรเป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่ม เพราะว่าการคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่มสังกัดโรงเรียนในการจัดสรรงบประมาณอาจล่าเอียงและเสนอของงบประมาณให้แก่โรงเรียนของตนเอง โดยไม่พิจารณาถึงข้อมูลความจำเป็นและความขาดแคลน

(5) ความคิด เห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดสรรตามข้อมูลตามความจำเป็นและความขาดแคลน รองลงมาคือ จัดสรรตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) กล่าวไว้ว่า การบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทั่วไปแล้วถือหลักการดังนี้ (1) ยึดแผนนโยบาย เป้าหมาย กรอบวงเงินและเกณฑ์ที่กำหนดให้เป็นหลัก (2) ข้อมูลถูกต้องตามความเป็นจริง (3) มีความขาดแคลนและจำเป็นตามลำดับความสำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากจัดสรรโดยยึดข้อมูลตามความจำเป็นขาดแคลนแล้ว จะต้องยึดความยุติธรรมและความทั่วถึงอีกด้วย

(6) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทางงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรลดขั้นตอนการจัดทางงบประมาณให้น้อยลง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าขั้นตอนการจัดทางงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เมื่อรายงานข้อมูลไปสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแล้ว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดก็จะรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนำมาจัดทำแผนพัฒนาฯของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ส่งไปสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดทำแผนพัฒนาฯของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แล้วเสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดสรรงบประมาณ สำนักงานงบประมาณแจ้งกระทรวงฯแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดสรรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแจ้งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดสรรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดแล้ว สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดแจ้งให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนทราบจึงเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ จึงควรลดขั้นตอนในการจัดหางบประมาณให้น้อยลง โดยสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออาจจัดตั้งงบประมาณต่อสำนักงานประมาณหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยตรง

(7) ควรเพิ่มงานแผนและงบประมาณขึ้นในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออีก 1 งาน เนื่องจากงานแผนและงบประมาณเป็นภารกิจหนึ่งของงานบริหารทั่วไป ซึ่งไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำโดยเฉพาะ และถืออย่างหนึ่งงานบริหารทั่วไปมีขอบข่ายของงานมาก จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานแผนและงบประมาณเท่าที่ควร ทำให้การจัดหางบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดหางบประมาณให้เพียงพอ ในปัจจุบันในการจัดหางบประมาณจะไม่ถึงงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำโดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องเจียดจ่ายจากงานอื่น ๆ ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นค่าวัสดุในการจัดทำ ดังนั้น จึงทำให้แผนจัดตั้งงบประมาณเป็นเพียงเอกสารธรรมดาเล่มหนึ่งที่ตั้งขึ้น เพื่อรายงานไปสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(8) ควรมีการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงแก้ไขการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าที่แล้มาแล้วไม่มีการประเมินผลการทำงานภายหลังจากมีการใช้จ่ายงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนงานโครงการ ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าการใช้จ่ายงบประมาณในปีที่แล้มาแล้ว ทำให้เกิดผลจากการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ในการประเมินอาจประเมิน 3 ระยะ โดยประเมินก่อนได้รับจัดสรร ระหว่างดำเนินการและหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว

(9) เมื่อได้รับแจ้งจัดสรรงบประมาณแล้ว ควรแจ้งรายละเอียดและประชุมชี้แจงให้คณะทำงานที่รับผิดชอบเข้าใจถึงขั้นตอนและวิธีการในการจัดหางบประมาณทราบโดยเร็ว อภิปรายว่าเมื่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้รับแจ้งการจัดสรรงบประมาณแล้วต้องแจ้งรายละเอียดของงบประมาณและประชุมชี้แจงให้คณะทำงานเข้าใจถึงขั้นตอน และวิธีการจัดหางบประมาณทราบอย่างรวดเร็ว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการประชุมสัมมนาในการจัดหางบประมาณอย่างน้อย 2 คน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันในการจัดหางบประมาณ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะถ้าให้เจ้าหน้าที่ จำนวน 2 คน เข้ารับการประชุมสัมมนา ก็จะเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้สามารถด้านนี้เพิ่มขึ้น และเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในการทำงานเพื่อให้การจัดหางบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) ระดับกรม

(1) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยเฉพาะ

(2) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรลดขั้นตอนในการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณโดยให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สามารถจัดตั้งและได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติหรือสำนักงานงบประมาณโดยตรง

(3) สำนักงานงบประมาณหรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณตามวงเงินที่ขอเป็นก้อนและให้หน่วยงานที่ได้รับจัดสรรมีอิสระในการบริหารงบประมาณ โดยมีมาตรฐานและเกณฑ์กำหนดไว้

(4) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรบรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับแผนและงบประมาณและเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

2) ระดับจังหวัด

(1) เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แล้วสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรแจ้งการจัดสรรให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทราบโดยเร็ว

(2) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจัดอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งก่อนจัดทำงบประมาณของแต่ละปี

(3) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณโดยอาศัยข้อมูลตามความต้องการขาดแคลนอย่างแท้จริงก่อนที่จะจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(4) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจัดสรรงบประมาณโดยอาศัยข้อมูลตามความจำเป็นขาดแคลนและมีความยุติธรรม

3) ระดับอำเภอ

- (1) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรชี้แจงให้คณะที่จัดหางบประมาณ เข้าใจนโยบาย ขั้นตอนและวิธีการก่อนจัดหางบประมาณอย่างชัดเจน
- (2) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน
- (3) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรแต่งตั้งคณะจัดหางบประมาณจาก ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับแผนและงบประมาณ มีความละเอียดรอบคอบและมีความยุติธรรม
- (4) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรจัดทำแผนจัดตั้งงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนควบคุม กำกับ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ
- (5) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่หรือคณะจัดหางบประมาณได้เข้ารับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดหางบประมาณและความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (6) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ควรจัดสรรงบประมาณ โดยอาศัยข้อมูล ความความจำเป็นขาดแคลนและมีความยุติธรรม

4) ระดับโรงเรียน

- (1) ก่อนรายงานข้อมูล โรงเรียนควรตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและเป็นปัจจุบัน
- (2) โรงเรียนควรมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ วิเคราะห์และรายงานผลข้อมูล
- (3) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะจัดหางบประมาณได้เข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดหางบประมาณอยู่เสมอ

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหางบประมาณของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด
- 2) ควรมีการศึกษาปัญหาและรูปแบบการจัดหางบประมาณที่เหมาะสมในระดับ

โรงเรียนในจังหวัดขอนแก่นหรือเขตการศึกษา 9 เพื่อจะได้ทราบปัญหาและรูปแบบการจัดทำ
งบประมาณในระดับโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3) คารศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำงบประมาณของสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
หรือประธานกลุ่มโรงเรียน เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกัน

4) ควรมีการศึกษา รูปแบบการจัดทำงบประมาณที่เหมาะสมในการจัดทำงบประมาณ
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 9